

מסורת הש"ס

(א) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ב) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ג) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ד) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ה) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ו) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ז) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ח) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(ט) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא
(י) וְעַתָּה מִיָּד לְקַדֵּשׁ כֶּסֶף דָּהָא

תורה אור השלם

1. וְלֹא תִבְרֵא תוֹעֵבָה אֶל
בֵּיתְךָ וְהָיִיתָ חָרֵם בְּמִדְּבָר
שֶׁקָּדַשׁ תִּשְׁקָצֶנּוּ וְתִבְרֵא
תַּתְּעֲבֹדוּ בִּי חָרֵם רֹדֵף:
דברים י כו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ושבעה וכו'
החמיר שפי' עיין משנת
הריב"ש סי' כד:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה חמור וכו'
למשה בזה בפרק השואל:

הגהות מהר"ב

א' תוס' ד"ה חמור
למשה וכו' ומשני אז
אפשר ה"ר אבל מלת אבל
נמחק:

מוסף רש"י

שלא תעקר. נעשים
עקרה. הילך לא רבע לה.
אבל אדון לא חיש
כשעומדת בפניו (דקסו)
(בב). והמחמיר אחר
בהמתו. מהני חמור
טענה קרוי מחמיר (שבת
קנא). לא לבית דירה
אמרו. לא לבית דירה
המיוז אלף להעמיד בו
בהמות ועלם ולא שידור
הוא זה (פסחים יא).

ור"א אומר אף במקום שאסרו לייחד. דקדמתי בהוא דלין מעמידין
התירו למכור דיחוד בכל מקום אסור משום מכשול דרביעה ולא
במנהגא תליא מילתא אבל במכירה ליכא למיחש לרביעה דעובד
כוכבים חס על בהמתו מלרבעה מאחר שקנהא כדי שלא תעקר

שנעשית עקורה ברביע' הלכך במנהגא
תליא מילתא היכא דאחמור עלייהו
דלא מוזניי אחמור והיכא דלא אחמור
שרי ולגזי העמדת בהמה בפנידקאות
של עובדי כוכבים שהבהמה של ישראל

היא אין העובד כוכבים חס עליה
מלרבעה וקא עבר אלפני עור לא
תמן מכשול^א והכי אסור: ואף רב
הדר ביה. וקסבר כר"א: נמי דלרביעה
לא חיישינן. דעובד כוכבים חס על

בהמתו שלא תעקר: כיון דזונה קנייה.
ואינה של ישראל. ומשום לפני עור לא
תמן מכשול לא קעבר דגני נח לא
נלטו על השביתה אבל גזי רביעה
ליכא למימר הכי משום דהתם קעבר
אלפני עור לא תמן מכשול (ויקרא טו)

לפי שבני נח נלטו על הרביעה^א אבל
על השבת לא נלטו בני נח ומה
שאסור לישראל לומר לעובד כוכבים
שעה לי כך זהו תעשה כל מלאכה וגו'
ודבר דבר (ישעיה נח) דבור אסור^ב:

גורא משום שאלה. אי שרינן לזבוגי
בהמה גסה ולא חיישינן למאי דעבדה
מלאכה בשבת אחי הוא לאשולי
בהמתו לעובד כוכבים ועבד זה
מלאכה בשבת וקא עבר בלאו דכתיב

(דברים ה) לא תעשה כל מלאכה וגו'
וכל בהמתך דהשתא בהמת ישראל
היא ומלווה הוא על שביתה: שאלה
קניי'. לימי שאלת' דכיון דחייז בלונסין
הכי היא שלו: נסיוני. ממסה לה אי

אולא שפיר כשהיא טעונה: ואולא
מחמס'. מחמת קולו שהיא מוכרת
והולכת: מחמיר לא שייך למימר אלף
בבהמה הטעונה משאחי ופעמים שנותן
עליה משא לנסותה אם הולכת יפה

בבהמה הטעונה משאחי ופעמים שנותן
עליה משא לנסותה אם הולכת יפה
וה"ל מחמיר בשבת ואיכא למ"ד בפרק
בתרא במסכת שבת (דף קנז) דחייז
חטאת והתם פלוגתא: אף במקום.

הכי קתני במתני' אין משכירין להן
בתיס' בל"י אבל בחור' משכירין ואף
במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה
אמרו שידור זו העובד כוכבים אלף
לבית העצים לבית האולרות מפני

שמכניס למוכה עבדות כוכבים: ואי
שכירות קניינא. מאי איכפת ליה לישראל אם עייל לה עובד כוכבים
עבדות כוכבים בדידיה קא מעייל: יאכילנה כרשיני תרומה. אע"פ
שמוזנותיה עליו אינו גולן אם האכילה תרומת כהן לפי שתרומה ממון

שאלן וטעונה היא ששכיר לכל כהן שיראה ואם ראה היה
יכול ליתנה לכהן זה שהשכיר לו פרתו ואותו כהן מסתמא יראה ליה
ומחיל אם האכילה הרבה כרשיני תרומה דמה לו להקפיד והלא אינה

מיוחדת לו לפיכך מתוך^ט שידוע שנותן לבהמתו מאותן כרשינין הרבה
צעין יפה יותר משאילו היה שלו יחא ליה ואינו גולן אי נמי שפלו לו
מבית אבי אמו כהן: לא יאכילנה כרשיני תרומה. לפי שאינה שלו ואינו

יכול להאכילה תרומה אלף לבהמתו קנוית כספו: אידא דספסירא. ע"י
סרקסר ישראל והמוכר נמי ישראל: ועוד דלא מגלי מומא. כיון דהוא
למכרה לקחה אינו רוצה שידוע בה מום שזה הלכך לא מושיל ולא מוגיר:

אימור לשחיטה זכנה. ותלינן לקולא ומתניתין בבהמה טמאה אפילו
בסתמא א"ר בטהורה ובמפרש ליה עובד כוכבים דלקיומיה קאי:
ועבד זה מלאכה וא"ת נהי דלשחיטה זכנה מ"מ נחוש שמא ירביעה קודם שישחטה כי ההוא עובדא דלין מעמידין (לקמן דף כג): בעובד
כוכבים שלקח אווזא מן השוק רבעה חנקה ואכלה וי"ל דמילתא דלא שכיח היא ולא גזור ביה רבנן והשתא חזינן דלכ"ע צין לרשע"ס
צין לר"ת אסור למכור לעובדי כוכבים עגלים וסייחין וכל בהמה טמאה וע"כ יש לתמוה במה היו סומכין למכור עגלים וסייחין
לעובדי כוכבים וגם מסוסים נמי יש לתמוה דבשלמא אותן שאין מיוחדים אלף לרביעה יחא דהא פסיק ר' יוחנן (לקמן טז). כבן בתירא
המכיר בקום לפי שגושה בו מלאכה שאין זה אסור דלוריימא ומטעם האוקף אין לאסור דהאוקף בטל לגבי האדם הרובע עליו אבל
מאותן סוסים שהם מיוחדים למשון בקרון וגם לפעמים שהעובד כוכבים מפרש שקוהו בשביל מלאכת חרישה ומשיכת קרון קשיא וי"ל
דלפי מסקנת התלמוד דשרי למוזין אידא דספסירא ומפרש טעמא משום דלא ידעה ליה לקליה יחא דגם בהמות שלנו אינן מכירות בקולנו
ולכא למיחש לנסיוני גם אין רגילות להשלים ולהשכירם מהיו מאותן שרגילים לשכור לעובדי כוכבים קשיא וי"ל דודאי הא דאסור למכור
בהמה טמאה היינו דוקא בימייהם שהיו הרבה יהודים ביחד ואם היה לו לאדם בהמה שאינו נרץ לה היה מוכרה למכירה ולא היה מפסידה
אבל עתה מה יעשה שלא ימאץ למכור יפסידנה ולכך נהגו הגאונים שגוהה היתר בדבר וכה"ג איכא לקמן דפרין אפי' חטיי ושערי
נמי לא מודכן ומשני א"ה ה"ר א' אבל כיון דל"א שרי ופסק רבינו צריך דלפי זה אין להמיר אלף כשקונה הסוס לנורץ עצמו ונמלך
עליו למכרו דאם לא ימכרו יפסידו אלף לוקח סוסים למכרם כדי להרויח אסור דלא יקחם ולא יפסיד בהם:

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

טו.

ושמעיה דקליה ואולא מחמתיה. וא"ת ל"ל טעמא דמחמיר תיפוק
ליה משום שביתה בהמתו לחוד ואור"י דמשום שביתה
בהמתו לחוד לא היו אסרינן מכירה דלית ביה איסור כי אם לפי
שעה משום נסיוני ודוקא שאלה או שכירות אסרינן משום שביתה

בהמתו משום דעושה כל השבת אלף
משום נסיוני דלין זו איסור אלף לפי
שעה לא אסרי' אי לאו טעמא דמחמיר
דחמיר טפי: ישרא"ל ששכר פרה
מבכה יאכילנה כרשיני תרומה. נראה

לר"י דמיייר צאין מוזנותיה על ישראל
אלף על כהן מדלף קטני אע"פ
שמוזנותיה עליו דקדמתי בסיפא ועוד
דאם היו על ישראל אדדייק מסיפא
דשכירות לא קניא לידוק מרישא וניחא

נמי שיכול להאכילה כרשיני תרומה:
כיון שמוזנותיה על הכהן ואין כהן חשש:
והשתא דאמרת שכירות לא
קניא. הכא מסקינן דשכירות לא קניא
וקשה דבפרק הזהב (ב"מ דף נו: וס'
ד"ה והא) מסיק דשכירות יש לה

אונאה מדכתיב וכו' תמכרו ממכר
לעמיתך ולא כתיב וכו' תמכרו ממכר
לעולם אלמא ממכר קרינן ליה וי"ל
דמאי דלמא קרינא ליה לפי שעה
היינו דוקא לגבי אונאה דכתיב ממכר

דשכירות הוא דלא קניא:
שרא ליה למוזין אידא דספסירא.
מימה אמאי לא אסרינן
משום דכשיראזו צנית העובד כוכבים
יפסדו שבעטלים עצמן מכירה לו
ואמי למישרי צבעלים מידי דהוה

אשכורה לרצון כדפרישי' במתני' וי"ל
דספסירא קלא אית ליה והר"ר שמעי'
פירש דהוה גורא לגורא גורא ספסירא
אטו צעל הצית וצעה"ר גופיה אינו אסור
אלף גורא משום שאלה שכירות ונסיוני:

אימור לשחיטה זכנה. פ"ה ומתני'
דקתני אין מוכרין מיייר לו בבהמה
טמאה ואפי' בסתמא או אפי' בטהורה
וצמפרש ליה עובד כוכבים דלקיומיה
קא צעי ליה ורשע"ס פירש בשם רש"י

דהכא דוקא פרה שאין רגילין לעשות
זה מלאכה אבל שורים שרובן למלאכה
אין מוכרין ועגלים וסייחין נהי דהשתא
לאו בני מלאכה נינהו מ"מ לכשיגדלו
יהיו בני מלאכה וקשיא לר"ת על פירוש

זה דלדבריה כלל התלמוד משמע דפרות
יותר הן צנות חרישה כדאמרי' בסמוך
דפרה החורשת בשביעית וצפ"ק דפסחים (דף יז.) שמי פרות
היו חורשות בזה המשמח וכן (ב"מ פ.) השוכר פרה למרש בזה (א'
השאל פרה כי השורים היו נוגחים כדאמרי' (ב"מ מו.) שור שנגח

ואע"ג דאמרי' שורים רוצה לרדא זבני דהוה המוכר פירות (ב"מ כג)
מ"מ אינם רואים למלאכה כמו פרות לכך נראה לר"ת דבין פרות צין
שורים אמר דלשחיטה וצניניהו ומתני' דקתני בהמה גסה היינו בהמה
טמאה כפ"ה ועגלים נקט דוקא דלמלאכה קצעי להו דאילו לשחיטה

לא היה טורח לקנותם ולגדלם וסייחיים נמי לרבותא נקט דאע"ג
דששתא לא חוו למלאכה אסור למכרם וקשה על פירוש ר"ת דלקמן
(דף טז.) כי צעי שור של פטם מהו משמע הא שאר שורים אסרי
ואור"י לעולם שאר שורים מותרים אלף התלמוד מסופק כי אולי

יש להחמיר בשור פטם משום דמי משהי ליה עבד מלאכה על חז
תריין וא"כ ראוי הוא למלאכה יותר משורים אחרים ור"ת פירש שור
פטם לאו מפוטם עדיין הוא אלף עומד להתפטם ולכך הוא שואל כי
שמה יש לאסור בו יותר משאר שורים דלדמשהי ליה לפטמו מימליך

ועבד זה מלאכה וא"ת נהי דלשחיטה זכנה מ"מ נחוש שמא ירביעה קודם שישחטה כי ההוא עובדא דלין מעמידין (לקמן דף כג): בעובד
כוכבים שלקח אווזא מן השוק רבעה חנקה ואכלה וי"ל דמילתא דלא שכיח היא ולא גזור ביה רבנן והשתא חזינן דלכ"ע צין לרשע"ס
צין לר"ת אסור למכור לעובדי כוכבים עגלים וסייחין וכל בהמה טמאה וע"כ יש לתמוה במה היו סומכין למכור עגלים וסייחין
לעובדי כוכבים וגם מסוסים נמי יש לתמוה דבשלמא אותן שאין מיוחדים אלף לרביעה יחא דהא פסיק ר' יוחנן (לקמן טז). כבן בתירא
המכיר בקום לפי שגושה בו מלאכה שאין זה אסור דלוריימא ומטעם האוקף אין לאסור דהאוקף בטל לגבי האדם הרובע עליו אבל
מאותן סוסים שהם מיוחדים למשון בקרון וגם לפעמים שהעובד כוכבים מפרש שקוהו בשביל מלאכת חרישה ומשיכת קרון קשיא וי"ל
דלפי מסקנת התלמוד דשרי למוזין אידא דספסירא ומפרש טעמא משום דלא ידעה ליה לקליה יחא דגם בהמות שלנו אינן מכירות בקולנו
ולכא למיחש לנסיוני גם אין רגילות להשלים ולהשכירם מהיו מאותן שרגילים לשכור לעובדי כוכבים קשיא וי"ל דודאי הא דאסור למכור
בהמה טמאה היינו דוקא בימייהם שהיו הרבה יהודים ביחד ואם היה לו לאדם בהמה שאינו נרץ לה היה מוכרה למכירה ולא היה מפסידה
אבל עתה מה יעשה שלא ימאץ למכור יפסידנה ולכך נהגו הגאונים שגוהה היתר בדבר וכה"ג איכא לקמן דפרין אפי' חטיי ושערי
נמי לא מודכן ומשני א"ה ה"ר א' אבל כיון דל"א שרי ופסק רבינו צריך דלפי זה אין להמיר אלף כשקונה הסוס לנורץ עצמו ונמלך
עליו למכרו דאם לא ימכרו יפסידו אלף לוקח סוסים למכרם כדי להרויח אסור דלא יקחם ולא יפסיד בהם:

עין משפט
נר מצוה

סא א מיי' פ"כ מהל'
שבת הל' ג:
סו ב מיי' פ"ט מהל'
תמומות הל' ז (טו"ד
סי' שלף):
סז ג מיי' פ"כ מהל' שבת
הלכא ב פמג ללאין סה
טו"ע ע"ד סי' קנא סעף
ד:

רבינו חננאל

ופרקי' כיון דזבנה לא
רבעה דאמרי שמפיה דרב
עובד כוכבים חס על
בהמתו (שלא) תיעקר
ואינו רובעה: פ"ה' ובכ"מ
אין מוכרין להם בהמה
גסה. מאי טעמא נהי

דלרביעה לא חיישי' עבדי
בה מלאכה בשבת והתורה
אמרה למען יזנח שורך
וגו' ואמרינן מכדי לא
אזוור דחמנא הנחה אלא
בבהמתו של ישראל אבל
עובד כוכבים כיון דזבנה

קנייה בהמת עובד כוכבים
היא לעיבדי בה מאי
דבעי ודחי' גורי' מכירה
אטו שכירות ואטו שאלה
דבהמת ישראל היא.
ומקשי' שכירות ושאלה
נמי כל ימי שכירותה
וכל ימי שאלתה כמכורה

היא וקנאה עובד כוכבים
אלא גזירה משום נסיוני
פ"י מכרה לו על מנת
שינאה אותה ואם לא
תישר בעיני יחידנה לו
חיישי' דלמא אחי במעלי

שבתא סמוך לשקיעת
החמה וא"ל עובד כוכבים
לישראל את נסיה ושמעה
לקליה ואלול מחמתיה
ונמצא כמחמיר בשבת
ואסור. ומקשי' ושכירות

מי קניא והתנן אף במקום
שאמרו להשכיר לא לבית
דירה אמרו מפני שמכניס
ס"ד שכירות קנייה עובד
כוכבים כי קא מעייל

והוב
תנן כהן ששכר פרה
מישראל אע"פ שחייב
קנייה אמאי לא יאכילנה
כרשיני תרומה ואי ס"ד

קנייה אמאי לא יאכילנה
כרשיני תרומה פרה דידיה
היא ונדחה הא סבא
דשכירות קנייה ואמרינן
השתא דאמרת שכירות

לא קנייה גזירה מכירה
אטו שאלה אטו שכירות
אטו נסיוני: רב אחאי
שרא לזבוגי חמרא אבב
ספסירא. אמר מאי איכא

למיחש אי משום נסיוני
הא לא ידעה ליה לקליה
דאולא מחמתיה אי משום
שאלה ושכירות ספסירא
כיון דלפי (א) שעתיה
הוא מוכין לא מושיל

ולא מוגר ועוד משום
דלא נגלו מומי דבהמה:
ירושל' עבר ומכר
קונסין אותו כשם שקונסין
להלכה כך קונסין למנהג.
חד בר נש זבן גמלא. אתא

עובדא קמי ריש לקיש
ורקסיה (ב) בדי פלא בגין
דיחודי גמלא. אמר ר' בון
לפרסור קנס והוון צווחין
לבריה ברא דמסרסר
לארמאי: רב הונא זבן
פרה לעובד כוכבים א"ל
רב חסדא מאי [טעמא]

עבר מר הכי אמר ליה
אימור לשחיטה קנאה
(א) כיה ביה הריף והלאש
ז"ל ע"ש.
(ב) בירושלמי נפסחים פ"ד
הני דקנסיה נפסחא וכן כ"ל
גם כאן.